

Nader onderzoek kraamverblijfplaatsen gewone dwergvleermuis

In het kader van de Wet
natuurbescherming

Plangebied: Mariahoeve en Den Haag-Zuidwest, Den Haag

Opsteller(s): [REDACTED]

ecoresult
ecologisch advies en onderzoek

Nader onderzoek kraamverblijfplaatsen gewone dwergvleermuis

In het kader van de Wet natuurbescherming

Colofon	
Plangebied	Mariahoeve en Den Haag-Zuidwest, Den Haag
Opsteller(s)	[REDACTED]
Datum	9-3-2023
Versienummer	03
Rapportkenmerk	ER20220315v03
Aantal pagina's	27
Opdrachtgever	Gemeente Den Haag
Contactpersoon	[REDACTED]
Kwaliteitscontrole	[REDACTED]
Wijze van citeren	[REDACTED] van, 2023. Nader onderzoek kraamverblijfplaatsen gewone dwergvleermuis. In het kader van de Wet natuurbescherming. Plangebied: Mariahoeve en Den Haag Zuid-West, Den Haag. Kenmerk: ER20220315v03. Ecoresult B.V., Alblasterdam
Ecoresult B.V. Edisonweg 10- unit 320 2952 AD Alblasterdam 078 75 184 12 info@ecoresult.nl www.ecoresult.nl	

Inhoudsopgave

1	Inleiding	4
1.1	Aanleiding	4
1.2	Onderzoeksvragen	4
1.3	Leeswijzer	4
2	Omschrijving plangebied	5
2.1	Algemeen	5
3	Onderzoek beschermde soorten	7
3.1	Werkwijze	7
3.1.1	Afbakening onderzoeksmethodiek	7
3.2	Navolgbaarheid onderzoek	9
4	Resultaten nader onderzoek	10
4.1	Algemeen	10
4.2	Gewone dwergvleermuis	12
5	Conclusies en aanbevelingen	15
6	Geraadpleegde bronnen	16
6.1	Literatuur	16
6.2	Internet	16

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

In opdracht van de Gemeente Den Haag heeft Ecoresult B.V. een nader onderzoek naar kraamverblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis uitgevoerd in twee deelgebieden in Den Haag. Het onderzoek richt zich specifiek op deze twee deelgebieden (Den Haag-Zuidwest, Mariahoeve en een deel van Benoordenhout) (zie Afbeelding 1).

De gemeente Den Haag heeft de verspreiding van de vleermuizen en vogels goed in beeld, enkel ontbreekt voldoende inzicht in de aanwezigheid van kraamkolonies en massawinterverblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen binnen het grondgebied van de gemeente Den Haag. Binnen de reikwijdte van het SMP beschouwt de gemeente dit niet als problematisch. Het SMP werkt met een worst-case benadering, overmitigatie en een beperkt aantal werkzaamheden per jaar in een wijk. Buiten de SMP valt echter een groot aantal "Groene energiewijken". Hier heeft Den Haag met het SMP geen grip op en wil daarom meer inzicht in de aanwezigheid van kwetsbare kolonies. Om de verspreiding van grote kolonies beter in beeld te brengen heeft de Gemeente Den Haag aan Ecoresult B.V. gevraagd onderzoek naar kraamverblijfplaatsen in twee deelgebieden te Den Haag uit te voeren. Deze deelgebieden omvatten zowel Groene energiewijken als grote herstructureringswijken.

1.2 Onderzoeksvragen

In het onderzoek worden 5 onderzoeksvragen beantwoord:

1. Zijn kraamverblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis aanwezig?
2. Waar bevinden de kraamverblijfplaatsen zich?
3. Wat voor structuren en type bebouwing zijn in gebruik als kraamverblijfplaatsen in het onderzochte gebied?

1.3 Leeswijzer

In deze rapportage worden allereerst een beschrijving van de werkwijze van het onderzoek behandeld en daarna de resultaten van het onderzoek. Er wordt afgesloten met de conclusies en aanbevelingen.

2 Omschrijving plangebied

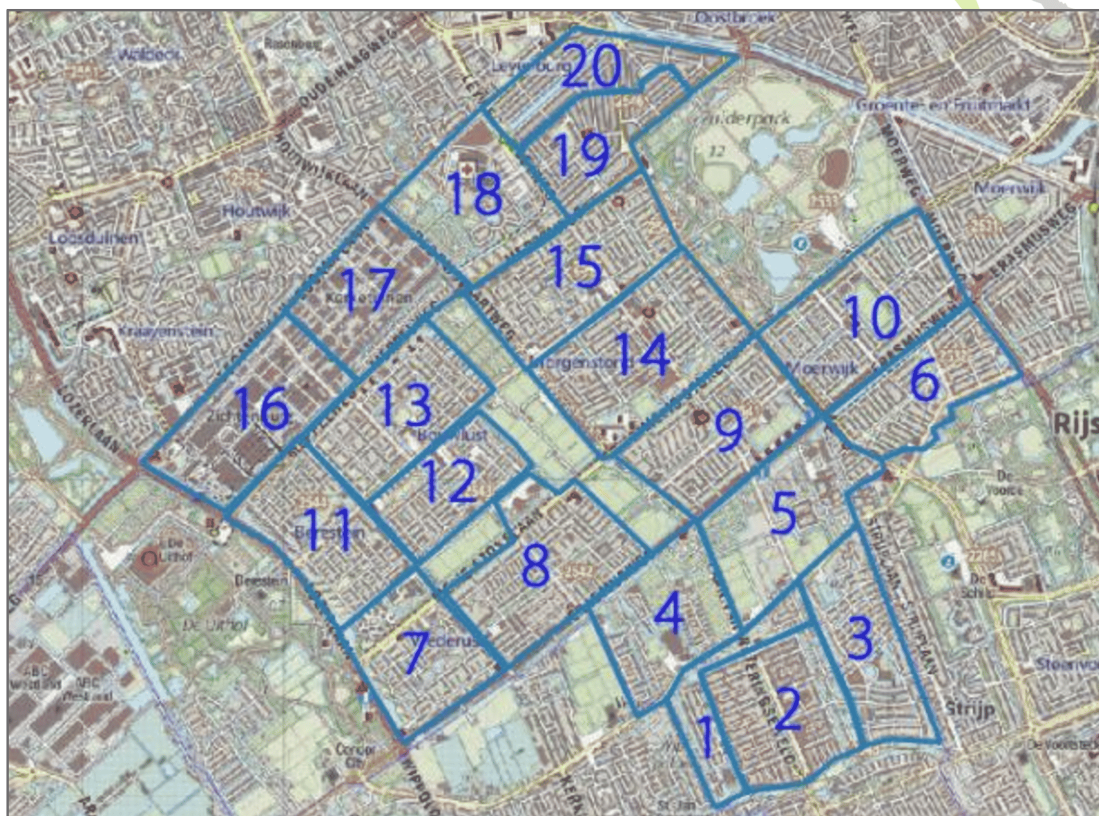
2.1 Algemeen

Het onderzoeksgebied betreft meerdere wijken grofweg verdeeld over in twee deelgebieden. Dit betreffen Mariahoeve in het noordelijk deel van Den Haag en Escamp, Houtwijk, Leyenburg en Wateringse Veld in het zuidelijk deel van Den Haag.

Op basis van de bebouwingsdichtheid en topografische kenmerken (stratenpatronen, watergangen, (sport-)parken) is het onderzoeksgebied opgedeeld in 24 deelgebieden (zie Figuur 1, Figuur 2 en **Fout! Verwijzingsbron niet gevonden.**), met een oppervlakte van 45 tot 60 hectare.

Figuur 1: Indeling in deelgebieden Mariahoeve e.o.

Figuur 2: Indeling in 20 deelgebieden Escamp e.o. Een tweetal gebieden is niet opgenomen. Dit betreft volkstuinen en sportvelden. De verwachting dat hier kraamverblijfplaatsen aanwezig zijn is redelijkerwijs uitgesloten

3 Onderzoek beschermde soorten

3.1 Werkwijze

3.1.1 Afbakening onderzoeksmethodiek

Het onderzoek is uitgevoerd op basis van de richtlijnen uit het Vleermuisprotocol 2021¹.

- Uitgegaan wordt van een tijdsinterval van tenminste 20 dagen tussen 2 bezoeken (15 mei tot en met 15 juli).
- De onderzoeken zijn uitgevoerd gedurende minimaal 2 uur, één vanaf zonsondergang en één tot zonsopkomst. Tijdens de avondbezoeken is doorgefietst tot tenminste 1 uur na middernacht teneinde zwermplekken te vinden van vrouwtjes die terugkeren om de jongen te zogen in het kraamseizoen.
- Er is gebruik gemaakt van batdetectors (Petersson D240X en/of Elekon Batlogger M), zaklampen en voor sommige gebieden warmtebeeldcamera's. Warmtebeeldcamera's zijn voornamelijk gebruikt voor hoogbouw met meer dan 10 verdiepingen en slecht toegankelijke terreinen wegens het beperkte bereik van batdetectoren.

De verschillende deelgebieden zijn fietsend onderzocht om in korte tijd het hele plangebied volledig te kunnen overzien en het hele plangebied meermaals tijdens tenminste één ronde te doorkruisen. In Tabel 1 en Tabel 2 wordt een overzicht gegeven van de onderzoeksmomenten, weersomstandigheden en betrokken ecologisch deskundigen tijdens de uitgevoerde veldonderzoeken.

Wegens de specifieke vraag en onderzoeksmethodiek zijn waargenomen gedragingen en verblijfplaatsen anders dan kraamverblijfplaatsen en zwermplaatsen niet altijd ingevoerd. Dit heeft met name betrekking op foeragerende, overvliegende en baltsende dieren. Deze waarnemingen worden daarom niet in voorliggende rapportage behandeld.

Tabel 1: Onderzoeksmomenten ronde 1 vleermuisonderzoek en weergegevens met eigen waarnemingen in het veld.

Plangebied	Deelgebied	Onderzoeker	Datum Bezoek 1	Tijden	Temp.	Wind
Zuidwest	1		4-6-2021	22:00 - 01:00	17	N2
Zuidwest	2		4-6-2021	22:00 - 01:00	17	N2
Zuidwest	3		2-6-2021	22:00 - 01:00	22	2
Zuidwest	4		6-6-2021	21:45 - 00:45	23	NO2
Zuidwest	5		7-6-2021	21:45 - 01:00	18	3
Zuidwest	6		6-6-2021	21:45 - 01:00	23	NO2
Zuidwest	7		5-6-2021	21:58 - 01:00	16	NW1
Zuidwest	8		4-6-2021	22:00 - 01:00	20	N2

¹ <https://www.netwerkgroenebureaus.nl/werken-aan-kwaliteit/vleermuisprotocol>

Zuidwest	9		17-6-2021	03:15 - 05:30	8	NW1
Zuidwest	10		16-6-2021	21:56 - 01:00	11	NW2
Zuidwest	11		15-6-2021	03:15 - 05:20	13	N1
Zuidwest	12		16-6-2021	03:15 - 05:20	12	NW2
Zuidwest	13		24-5-2021	03:15 - 05:31	12	Z2
Zuidwest	14		25-6-2021	03:15 - 05:30	15	3
Zuidwest	15		25-6-2021	03:15 - 05:30	15	3
Zuidwest	16/17		23-5-2021	21:41 - 00:41	11	Z2
Zuidwest	18		28-5-21/3-6-21	21:30 - 00:00	12	NO2
Zuidwest	19		24-6-2021	22:00 - 01:00	20	N2
Zuidwest	20		22-5-21/5-6-21	21:15 - 00:00	13	N1
Mariahoeve	21		22-6-2021	22:00 - 01:48	16	2
Mariahoeve	22		31-5-2021	22:00 - 02:00	18	ZW1
Mariahoeve	23		31-6-21/3-6-21	21:30 - 02:15	18	1
Mariahoeve	24		31-5-2021	21:30 - 00:00	17	1

Tabel 2: Onderzoeksmomenten ronde 2 vleermuisonderzoek en weergegevens met eigen waarnemingen in het veld.

Plangebied	Deelgebied	Onderzoeker2	Datum Bezoek 2	Tijden2	Temp.2	Wind4
Zuidwest	1		21-6-2021	21:55 - 01:03	15	ZW2
Zuidwest	2		21-6-2021	21:55 - 01:03	15	ZW2
Zuidwest	3		24-6-2021	03:22 - 05:24	14	N1
Zuidwest	4		8-7-2021	02:30 - 05:30	16	ZW2
Zuidwest	5		14-7-2021	03:00 - 05:30	17	2
Zuidwest	6		9-7-2021	03:30 - 06:00	15	3
Zuidwest	7		10-7-2021	03:15 - 05:31	13	NW1
Zuidwest	8		24-6-2021	03:22 - 05:24	14	N1
Zuidwest	9		2-7-2021	21:45 - 01:00	13	NO1
Zuidwest	10		9-7-2021	03:25 - 05:35	10	W1
Zuidwest	11		27-6-2021	22:05 - 01:05	18	O2
Zuidwest	12		2-7-2021	22:05 - 01:05	15	ZW1
Zuidwest	13		26-6-2021	22:05 - 01:05	18	O1
Zuidwest	14		28-6-2021	22:00 - 01:00	17	3
Zuidwest	15		13-7-2021	22:00 - 01:00	18	3
Zuidwest	16/17		19-6-2021	03:15 - 05:17	11	Z2
Zuidwest	18		27-6-2021	03:30 - 05:45	18	O2
Zuidwest	19		14-7-2021	03:00 - 05:30	17	NW4
Zuidwest	20		26-6-2021	03:30 - 05:45	16	3
Mariahoeve	21		13-7-2021	21:45 - 23:45	18	3
Mariahoeve	22		22-6-2021	02:12 - 05:15	14	ZW2
Mariahoeve	23		25-6-2021	03:00 - 05:15	12	2
Mariahoeve	24		3-7-2021	03:15 - 05:15	13	0

3.2 Navolgbaarheid onderzoek

Een volledige onderbouwing van de gekozen onderzoeksmethodiek is weergegeven in het voor dit project opgestelde Plan van Aanpak².

Kraamverblijfplaatsen zijn verblijfplaatsen waar vrouwtjes hun jongen ter wereld brengen en de vrouwtjes hun jongen gedurende enkele weken zogen. Kraamverblijfplaatsen bestaan doorgaans uit enkele tientallen tot enkele honderden individuen. De jongen moeten voortdurend worden gezoogd, daarom keren lacterende vrouwtjes in het kraamseizoen (half mei tot uiterlijk half juli) gedurende de nacht, vanaf gemiddeld een half uur na uitvliegen, regelmatig terug om de jongen te zogen. In het Soortenmanagementplan wordt uitgegaan van de aanwezigheid van 26 tot 30 kraamkolonies gewone dwergvleermuis binnen het grondgebied van Den Haag.

² Van Meurs, 2020

4 Resultaten nader onderzoek

4.1 Algemeen

In **Fout! Verwijzingsbron niet gevonden.** Tabel 3 staan de verschillende locaties met verblijfplaatsen en zwermplaatsen weergegeven mede een korte omschrijving van de verblijfplaats en het aantal zwermende en in- of uitvliegende dieren

Tabel 3: Aangetroffen verblijfplaatsen.

Gebied	RDx	RDy	Verblijfplaats	Adres	#	Gedrag	Datum	Opmerking	Telling
Zuidwest	80094	451520	Kraamverblijfplaats	Nettelhorststraat 85-101	0	uit	16-6-2021	borstwering, verblijfplaats vernield	Gezocht niet gevonden
Zuidwest	78776	450625	Kraamverblijfplaats	Steenhouwersgaarde 155	5	Zwermend	7-7-2021	zuidgevel, stootvoeg boven 3e betonrand	Verhuisde kolonie, later gevonden
Zuidwest	78736	450631	Kraamverblijfplaats	Barbiersgaarde 56/62	1	uit	7-7-2021	3e woonlaag, uit stootvoeg	Geteld, verlaten kraamverblijf
Zuidwest	78757	451165	Kraamverblijfplaats	1e Eeldepad 2	15	uit	2-7-2021	Kopgevel bovenste etage	Uitgevoerd
Zuidwest	78802	451205	Kraamverblijfplaats	Leggelostraat 3	15	uit	2-7-2021	Kopgevel bovenste etage	Uitgevoerd
Zuidwest	79138	451459	Kraamverblijfplaats	Coevordenstraat 178-190	15	uit	2-7-2021	uitvliegers dakoverstek	Uitgevoerd
Zuidwest	79176	451480	Zwermplek	Coevordenstraat 147	2 0	Zwermend	7-6-2021	(Foeragerend bij stootvoeg ts woning en trappenhuis, bij dakrand	Gezocht niet gevonden
Zuidwest	79252	451245	Zomerverblijfplaats	Steenwijklaan 52	3	in	7-6-2021	Dakrand kopgevel	Geen telling
Zuidwest	79327	451365	Zwermplek	Steenwijklaan 11	2 0	Zwermend	2-7-2021	Zwermend bij dakrand	Gezocht niet gevonden
Zuidwest	79356	451603	Zomerverblijfplaats	Vriezenveenstraat 2	1	In	7-6-2021	Linkerhoek dakrand	Geen telling
Zuidwest	77027	451031	Kraamverblijfplaats	Hoogeveen 81	4 2	In	5-6-2021	spouwmuur, open stootvoeg	Telling invliegers
Zuidwest	77529	451119	Kraamverblijfplaats	Sterrenoord 68	10	Zwermend	26-6-2021	bekende kraamverblijfplaats	Geen telling
Zuidwest	78888	451691	Zwermplek	Dalerveenstraat 234	3	Zwermend	25-6-2021	kopgevel	Geen telling
Zuidwest	78932	451639	Zomerverblijfplaats	Tubbergenstraat	5	uit	28-6-2021	hoek van pand/kopgevel	Geen telling
Zuidwest	79220	451685	Zomerverblijfplaats	Genemuidenstraat 74	1	uit	25-6-2021	exacte plek onbekend	Geen telling
Zuidwest	79251	451717	Zomerverblijfplaats	Genemuidenstraat 98	3	uit	28-6-2021	langsgevel	Geen telling
Zuidwest	78417	452131	Zomer-/kraamverblijfplaats	Zuidlarenstraat 57	6	uit/zwerm	13-7-2021	dakrand, groot verblijf	Geen telling
Zuidwest	78419	452131	Zomerverblijfplaats	Hellendoornstraat 82	1	in	25-6-2021	dakrand, groot verblijf	Geen telling

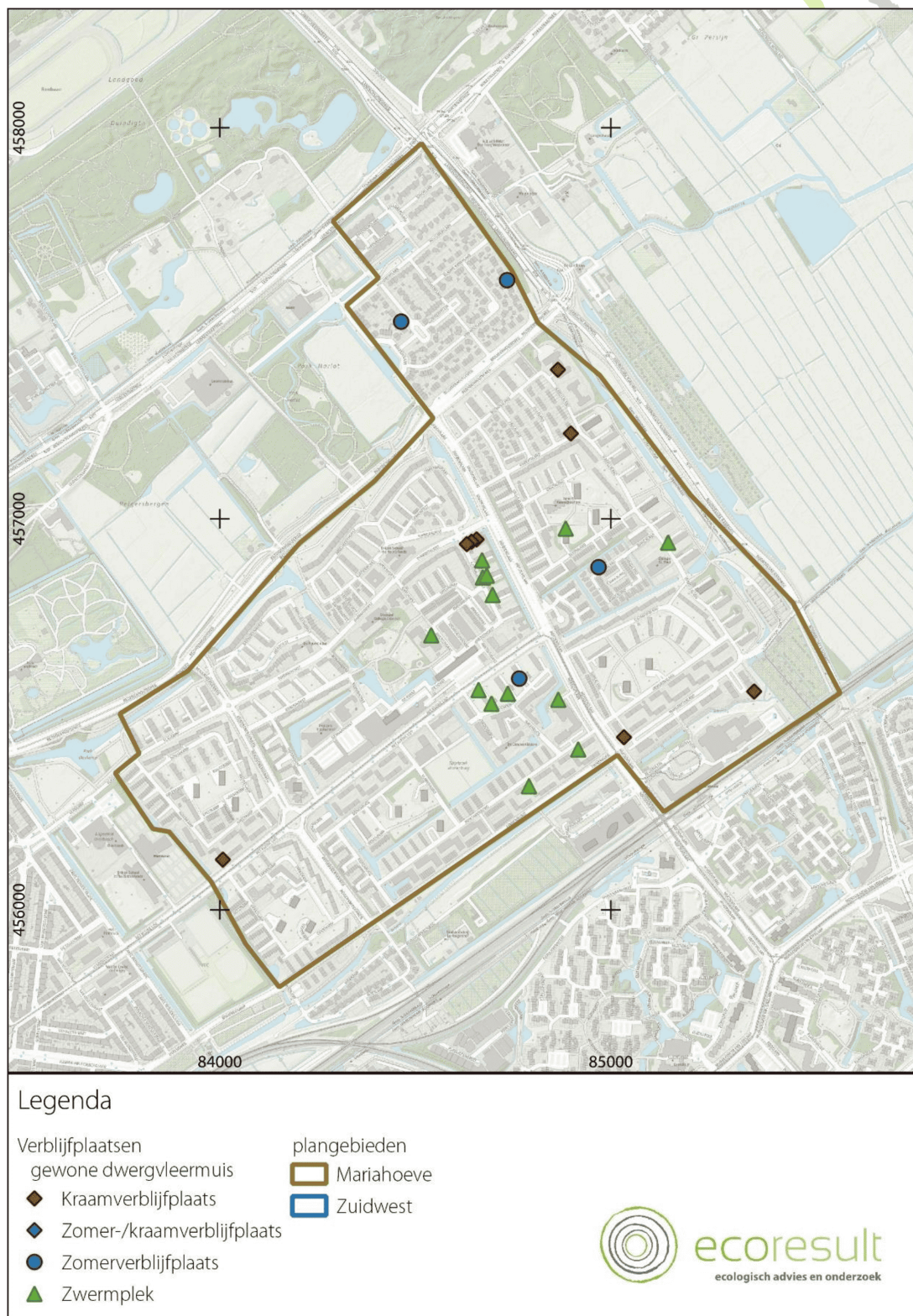
Zuidwest	78771	452608	Zomer-/kraamverblijfplaats	Loevesteinlaan 4	5	In	14-7-2021	hoog op de gevel	Geen telling
Zuidwest	79012	453027	Kraamverblijfplaats	Soesterbergstraat 177	5 3	uit	14-7-2021		Geen telling
Mariaho eve	84008	456128	Kraamverblijfplaats	Haverkamp 217	7 3	uit	13-7-2021	kopgevel, van 73 waren 7 jongen	Uitgevoerd
Mariaho eve	84657	456947	Kraamverblijfplaats	Kornalijnhorst 36	2 2	uit	2-6-2021	3e/4e etage naast balkon in langsgewel	Uitgevoerd
Mariaho eve	84644	456941	Kraamverblijfplaats	Kornalijnhorst 28	1	uit	1-6-2021	Langsgewel, 1 dier	Uitgevoerd
Mariaho eve	84632	456935	Kraamverblijfplaats	Kornalijnhorst 2	5 3	uit	2-6-2021	Stootvoeg 5e etage hoek complex.	Uitgevoerd
Mariaho eve	84671	456894	Zwermplek	Kornalijnhorst 110	1	Zwermend	1-6-2021		Gezocht niet gevonden
Mariaho eve	84673	456850	Zwermplek	Kornalijnhorst 170-178	8	Zwermend	1-6-2021	1e/ 3e etage	Gezocht niet gevonden
Mariaho eve	84737	456553	Zwermplek	Zwedenburg 154	15	Zwermend	1-6-2021	6e etage	Gezocht niet gevonden
Mariaho eve	84695	456527	Zwermplek	Zwedenburg 50	7	Zwermend	1-6-2021	Oostgevel trappenhuis, stootvoegen bovenste 3 etages	Gezocht niet gevonden
Mariaho eve	84662	456562	Zwermplek	Zwedenburg 38	6	Zwermend	1-6-2021	5e-7e etage	Gezocht niet gevonden
Mariaho eve	84791	456316	Zwermplek	Hongarenburg 471	1	Zwermend	1-6-2021	open stootvoeg	Geen telling
Mariaho eve	84917	456410	Zwermplek	Hongarenburg 669	8	Zwermend	1-6-2021	op open stootvoegen	Geen telling
Mariaho eve	84866	456537	Zwermplek	Hofzichtlaan 115	6	Zwermend	1-6-2021	2-6 dieren verspreid over gevel	Geen telling
Mariaho eve	84683	456855	Zwermplek	Kornalijnhorst 170-178	1	Zwermend	1-6-2021	bovenste etage	Gezocht niet gevonden
Mariaho eve	84698	456805	Zwermplek	Kornalijnhorst 292	5	Zwermend	1-6-2021	onderste etage	Gezocht niet gevonden
Mariaho eve	84541	456702	Zwermplek	Amethisthof 9	1	Zwermend	1-6-2021		Gezocht niet gevonden
Mariaho eve	84766	456591	Zomerverblijfplaats	Zwedenburg 278	1	uit	2-6-2021	6e etage, open stootvoeg	Gezocht niet gevonden
Mariaho eve	85034	456441	Kraamverblijfplaats	Hofzichtlaan 180	10	Zwermend	4-6-2021	Stootvoegen 4e etage	Geen telling
Mariaho eve	85367	456558	Kraamverblijfplaats	Margarethaland 439	10	Zwermend	4-6-2021	bovenste rij stootvoegen	Geen telling
Mariaho eve	84898	457218	Kraamverblijfplaats	Isabellaland 27b	5	uit	1-6-2021	kopgevel	Geen telling
Mariaho eve	84865	457381	Kraamverblijfplaats	Isabellaland 150	3 0	uit/zwerm	3-6-2021	diverse plekken verpleeghuis, lifftoren, entree, zuidwestgevel	Geen telling

Mariaho eve	85147	456939	Zwermplek	Isabellaland 1622	10	in/zwerm	4-6-2021	5e etage, 5 invliegers, 10 zwermers	Geen telling
Mariaho eve	84885	456975	Zwermplek	Elviraland 164	10	Zwermend	4-6-2021	bovenste etage, 5 zwermers	Geen telling
Mariaho eve	84969	456876	Zomerverblijfplaats	Biancaland 75	1	in	25-6-2021	daklijst	Geen telling
Mariaho eve	84735	457610	Zomerverblijfplaats	Zijdeweg 30	2	in	3-7-2021		Geen telling
Mariaho eve	84464	457504	Zomerverblijfplaats	Bloklandenplein	1	in	3-7-2021	spouw	Geen telling

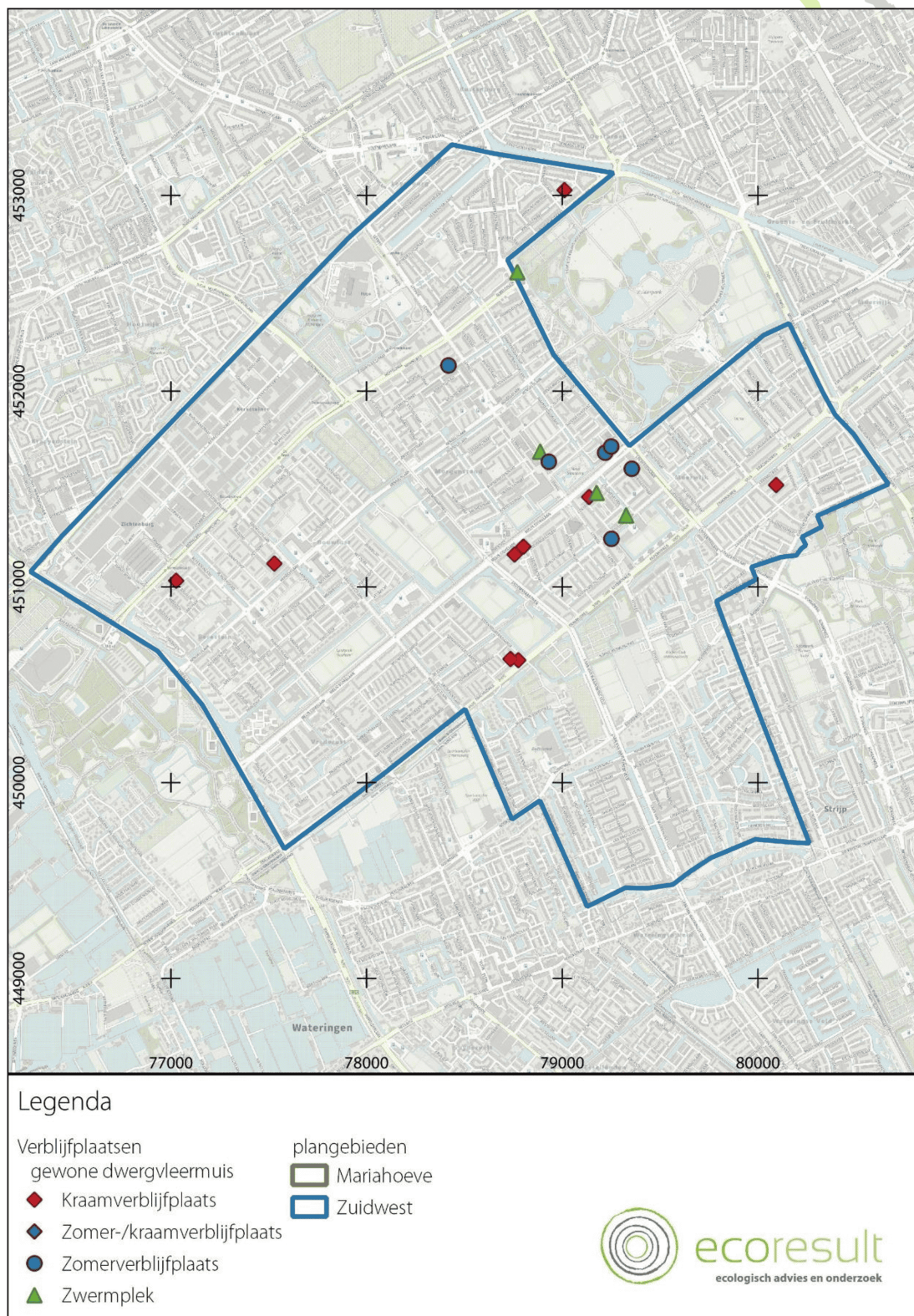
4.2 Gewone dwergvleermuis

Gedurende de veldonderzoeken werden in totaal 45 locaties met invliegende dieren, uitvliegende dieren en voor gevels zwermende dieren aangetroffen. Zie voor kaartoverzichten Figuur 3 en Figuur 4. Zie voor nadere informatie over deze verblijfplaatsen Tabel 3.

- 17 Locaties konden worden aangemerkt als kraamverblijfplaats, verspreid over 15 gebouwen, met per verblijfplaats in totaal 0 tot 73 individuen. Het aantal van 0 uitvliegers betreft een recent vernietigde kraamverblijfplaats aan de Nettelhorststraat. De vernieling is vastgesteld tijdens een geplande uitvliegtelling. Een andere kraamkolonie (Barbiersgaarde) was kort voor de uitvliegtelling verhuisd naar een ander adres (Steenhouwersgaarde), dit is pas in de loop van de uitvliegtelling opgemerkt. Eén kraamkolonie zat verspreid over drie plekken op één gebouw (Kornalijnhorst 2 – 36) met in totaal 76 uitvliegers.
- Van 2 locaties kon niet met zekerheid worden vastgesteld of hier sprake was van een kraamverblijfplaats. Deze locaties zijn aangemerkt als zomer- of kraamverblijfplaats.
- Op 10 adressen werden zomerverblijfplaatsen aangetroffen van 1 tot 5 individuen, uit- of invliegend.
- Op 16 locaties werden midden in de nacht zwermende dieren voor de gevels waargenomen. Het betrof 5 waarnemingen van 1 tot 3 zwermende dieren, 7 waarnemingen van 5 tot 8 zwermende dieren, en 5 waarnemingen van tenminste 10 tot tenminste 20 zwermende dieren. Voor een groot deel van de waarnemingen is er sprake van inspectiezwerm bij potentiële kraamverblijfplaatsen en zwermgedrag bij al dan niet potentiële massawinterverblijfplaatsen. Van alle locaties is middels uitvliegtellingen vast komen te staan dat er geen kraamkolonie aanwezig was ten tijde van de telling. Maar er is niet uitgesloten dat deze plaats op een ander moment wel als kraamverblijfplaats wordt gebruikt (bijv. in een netwerk van verblijfplaatsen wat door ene kolonie door het jaar heen wordt gebruikt).

Figuur 3: Verblijfplaatsen in Mariahoeve. Kaartbron: PDOK.

Figuur 4: Verblijfplaatsen in Den Haag-Zuidwest. Kaartbron: PDOK.

5 Conclusies en aanbevelingen

In opdracht van de gemeente Den Haag heeft Ecoresult B.V. een onderzoek uitgevoerd naar kraamverblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis in twee deelgebieden in Den Haag: Mariahoeve en Den Haag Zuidwest. Het onderzoek is uitgevoerd conform het vooraf opgestelde plan van aanpak.

De voornaamste conclusies zijn:

- In totaal zijn tijdens de onderzoeken 46 verblijfplaatsen aangetroffen.
- Tijdens de onderzoeken zijn 15 gebouwen met in totaal 17 kraamverblijfplaatsen van gewone dwergvleermuisen aangetroffen.
- De grootte van de kraamgroepen gewone dwergvleermuis bedroeg bij volledige tellingen gemiddeld 50 individuen.
- Het overgrote deel van de gebouwen betreft portieketageflats uit de jaren 60-70 van de vorige eeuw
- Eén gebouw betreft een verzorgingstehuis en één een eengezinswoning.
- Eén kraamverblijfplaats is ten gevolge van renovatie verloren gegaan. Inmiddels vinden werkzaamheden hieraan plaats om de functionaliteit te herstellen.
- Op 16 locaties werden midden in de nacht zwermende dieren voor de gevels waargenomen, waarvan is vastgesteld dat hier geen kraamkolonies aanwezig waren tijdens uitvliegtellingen. Voor een groot deel van deze waarnemingen is er sprake van inspectiezwerm bij potentiële (of op dat moment niet in gebruik zijnde) kraamverblijfplaatsen en zwermgedrag bij al dan niet potentiële massawinterverblijfplaatsen. Van alle locaties is middels uitvliegtellingen vast komen te staan dat er geen kraamverblijfplaats aanwezig was ten tijde van de telling.

6 Geraadpleegde bronnen

6.1 Literatuur

Klasberg, M. & I. Baijens, 2018. SMP Gebouwbewonende soorten Den Haag. Gebiedsbescherming van gebouwbewonende fauna bij onderhoud, renovatie en sloop van woningen en gebouwen. Arcadis Nederland B.V., Maastricht

Meurs, F.A. van, 2020. Plan van Aanpak Aanvullend onderzoek kraam- en massawinterverblijfplaatsen Den Haag. NER20200528v01, Ecoresult B.V.

Veen, K.J. van. 2021. Nader onderzoek Massawinterverblijfplaatsen Den Haag. In het kader van de Wet natuurbescherming Plangebied: Den Haag. Kenmerk ER202010114v02. Ecoresult B.V., Dordrecht.

6.2 Internet

PDOK (Publieke Dienstverlening Op Kaart)

<https://www.pdok.nl/>

Kennisdocumenten

<https://www.bij12.nl/onderwerpen/natuur-en-landschap/kennisdocumenten-soorten-ontheffingen-wet-natuurbescherming/>

Vleermuisprotocol 2021

<http://www.netwerkgroenebureaus.nl/werken-aan-kwaliteit/vleermuisprotocol>

Bijlage 1 Foto's gebouwen

Nettelhorststraat 8-101. Als gevolg van renovatie is deze verblijfplaats, vermoedelijk gevestigd achter een borstwering, verloren gegaan. Bron foto: Google Street View.

Kraamverblijfplaatsen Rechts de Steenhouwersgaarde 155, verblijfplaats in de spouw van de zijgevel. Links de Barbiersgaarde waar de kraamverblijfplaats in de spouw op de derde etage gelegen is. Foto: Google Street View.

Kraamverblijfplaats Leggelostraat. De bebouwing aan de 1e Eeldepad is vergelijkbaar. Foto: Google Street View.

Kraamverblijfplaats Coevordenstraat 178-190, verblijfplaats onder de dakoverstek. Foto: Google Street View.

Kraamverblijfplaats Hoogveen 81, verblijfplaats in de spouwmuur. Foto: Google Street View.

Kraamverblijfplaats Sterrenoord 68. Foto: Google Street View.

Kraamverblijfplaats Soesterbergstraat, gezien vanaf de Van Rhenenstraat. Foto: Google Street View.

Kraamverblijfplaats aan het Haverkamp, gezien vanaf Het Kleine Loo. Foto: Google Street View.

Kraamverblijfplaatsen gewone dwergveermuis aan de Kornalijnhorst 2 – 36 (rood omkaderd de uitvliegplekken) en de zomerverblijfplaats van rosse vleermuis (blauw gemarkeerd). Foto: Google Street View.

Kraamverblijfplaats Hofzichtlaan. Foto: Google Street View.

Kraamverblijfplaats in de zijgevel van Margarethaland. Foto: <https://www.oozo.nl/>

Kraamverblijfplaats in de zijgevel van Isabellaland 27b. Foto: Google Street View.

Op dit gebouw aan de Isabellaland 150 werden meerdere plekken met zwermende en uitvliegende gewone dwergvleermuizen waargenomen. Foto: Google Street View.